

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Sžo/102/2014
Identifikačné číslo spisu:	6014200618
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Kováčová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6014200618.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: X. C., I. XXXX/X, D., právne zastúpeného: AK URBÁNI & Partners s. r. o., Skuteckého 17, Bratislava, proti žalovanému: Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor opravných prostriedkov, Nám. L. Štúra 1, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-BB-OOP1-2014/041096-2/6GM zo dňa 05.03.2014, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/88/2014-29 zo 17. septembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/88/2014-29 zo 17. septembra 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 23S/88/2014-29 zo 17. septembra 2014, zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) rozhodnutie žalovaného č. OU-BB-OOP1-2014/041096-2/6GM zo dňa 05. marca 2014, ktorým zamietol odvolanie žalobcu, rozhodnutie Okresného úradu v Brezne, Odboru všeobecnej vnútornej správy, ktorým bol žalobca uznaný vinným zo spáchania priestupku proti verejnému poriadku podľa § 47 ods. 1 písm. a/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch potvrdil a vec vrátil žalovanému správnomu orgánu na ďalšie konanie.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že z pripojeného administratívneho spisu krajský súd zistil, že žalobca si uplatňoval svoje právo užívať benzínové čerpadlo a pozemky okolo neho na základe platnej nájomnej zmluvy. Ak si niekto iný uplatňoval právo k užívaniu benzínového čerpadla a pozemkov okolo neho, mal takúto možnosť uplatniť si na súde, na ktorom by mohol žiadať neplatnosť nájomnej zmluvy. Žalobca pri uplatnení svojho práva vyplývajúceho z nájomnej zmluvy sa nedopúšťal priestupku proti majetku a ani priestupku proti občianskemu spolunažívaniu. Príkaz policajta, ktorý bol adresovaný žalobcovi na opustenie objektu čerpacej stanice, nenaplňal skutkovú podstatu § 27 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore. Opustenie čerpacej stanice nebolo nevyhnutné pre bezpečnosť štátu,

udržanie verejného poriadku, ochranu zdravia alebo ochranu práv a slobôd iných osôb. Nebol teda naplnený jeden zo štyroch charakteristických znakov pre skutkovú podstatu priestupku a to objekt spoločenských vzťahov, ktoré by mali byť chránené zákonom a proti ktorým konanie smeruje. Vzhľadom k tomu, že v danom prípade chýbala jedna zo štyroch charakteristických znakov pre skutkovú podstatu priestupku (objekt), vyhodnotil krajský súd rozhodnutie žalovaného ako nesprávne právne posúdenie veci, preto napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalobcovi krajský súd priznal 511,34 € ako trovy právneho zastúpenia a 35 € trovy konania.

Včas podaným odvolaním žalovaný vyjadril názor, že skutková podstata priestupku podľa § 47 ods. 1 písm. a/ zákona o priestupkoch je samostatnou skutkovou podstatou, znaky ktorej môžu byť páchatelom naplnené bez toho, aby takýto páchatel spáchal akýkoľvek iný priestupok. Zákon o priestupkoch neobsahuje ustanovenie, ktoré by podmieňovalo spáchanie priestupku podľa § 47 ods. 1 písm. a/ spáchaním iného priestupku, napríklad proti občianskemu spolunažívaniu alebo proti majetku tak, ako sa uvádza v rozsudku. Nemôže byť preto vylúčená administratívnoprávna zodpovednosť žalobcu za priestupok proti verejnému poriadku na tom základe, že žalobca sa svojim konaním alebo nekonaním už nedopustil iného priestupku. V odvolaní ďalej vyslovil názor, že ak zákonodarca zvolil formuláciu „policajt je oprávnený prikázať každému“, nie je v takom prípade rozhodujúce, či subjekt povinnosti uposlúchnuť výzvu disponuje zmluvou, od ktorej odvodzuje svoje subjektívne práva. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 06. januára 1998, sp. zn. I. ÚS 263/1997, kde sa uvádza, že každý je povinný podrobiť sa výkonu právomoci verejného činiteľa bez ohľadu na vlastný subjektívny názor a bez toho, aby výzvu uposlúchol až na základe subjektívneho zhodnotenia zákonnosti postupu verejného činiteľa. Ak je adresát výzvy presvedčený, že konaním policajta bolo porušené jeho právo, môže sa proti takému postupu brániť inými zákonnými prostriedkami. Žalovaný je toho názoru, že svojpomocný výkon subjektívnych práv spôsobom, aký zvolil žalobca nepožíva právnu ochranu a predstavuje zásah do systému všeobecne akceptovaných spoločenských vzťahov na verejnosti. Na základe uvedeného navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zmenil tak, že žalobu zamietá.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že názor žalovaného o bezpodmienečnom rešpektovaní výzvy policajta je vzhľadom na celý predmet jednoznačne nesprávny a ani právne nepodložený. Zdôraznil, že na spáchanie priestupku sa vyžaduje zavinenie, pričom toto zavinenie môže mať dve formy a to buď úmyselné zavinenie alebo zavinenie z nedbanlivosti, pričom z nedbanlivosti je priestupok spáchaný, pokiaľ jeho páchatel vedel, že môže svojim konaním porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, ale bez primeraných dôvodov sa spoliehal na to, že tento záujem neporuší alebo neohrozí, alebo nevedel, že svojim konaním môže porušiť alebo ohroziť záujem chránený zákonom, hoci to vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery vedieť mal a mohol. V danom prípade sa nejedná ani o úmyselné zavinenie a ani o zavinenie z nedbanlivosti nakoľko obvinený preukázal, že má platnú nájomnú zmluvu, ktorá ho oprávňovala užívať a tým aj vstupovať do objektu čerpacej stanice ako aj na daný pozemok a z tohto titulu nemal žiadny dôvod opustiť tento priestor. Navyše sa na tomto mieste nedopúšťal nijakého protiprávneho konania. Žalobca mal za to, že postupom žalovaného bol ukrátený na svojich právach a právom chránených záujmoch. Policajný orgán nebol za okolností keď nebolo na mieste splnenie zákonnej požiadavky „nevyhnutnosti“ oprávnený rozhodovať o právach a povinnostiach tam zúčastnených osôb nakoľko sa jednalo o občianskoprávny vzťah.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania, podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného je potrebné vyhovieť vo vzťahu k vadám rozsudku krajského súdu.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada,

aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Základným poslaním správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní (čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky); ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím, či postupom orgánu verejnej správy ukrátená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Podstatou konania v správnom súdnictve podľa druhej hlavy piatej časti OSP je preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

V prejednávanej veci bolo úlohou krajského súdu postupom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP preskúmať na základe žaloby zákonnosť rozhodnutia žalovaného č. OU-BB-OOP1-2014/041096-2/6GM zo dňa 05. marca 2014, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a rozhodnutie Okresného úradu v Brezne, Odboru všeobecnej vnútornej správy, ktorým bol žalobca uznaný vinným zo spáchania priestupku proti verejnému poriadku podľa § 47 ods. 1 písm. a/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia len poukázal na to, že na naplnenie skutkovej podstaty priestupku proti verejnému poriadku chýbal jeden zo štyroch znakov skutkovej podstaty, a to objekt. Podľa jeho názoru opustenie čerpacej stanice nebolo nevyhnutné pre bezpečnosť štátu, udržanie verejného poriadku, ochranu zdravia alebo ochranu práv a slobôd iných osôb. Zároveň uviedol, že ani výkon právomocí policajta ako verejného činiteľa nie je bezbrehý.

Tieto závery krajského súdu nemožno považovať za dostačujúce. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Kurti v. Turecko - rozsudok z 29. septembra 2005 č. 2507/02, Múčková v. Slovensko - rozsudok z 13. júna 2006 č. 21302/02), je jedným z princípov predstavujúcich neopomenuteľnú súčasť práva na spravodlivý proces aj povinnosť súdu riadne odôvodniť svoje rozhodnutie, pričom sa musí vyporiadať s námietkami uplatnenými účastníkmi konania, a to spôsobom zodpovedajúcim ich závažnosti. Pokiaľ súd tejto zákonnej povinnosti nedostojí, a to jednak tým, že sa zistenými skutočnosťami alebo tvrdenými námietkami nezaobrá vôbec, alebo sa s nimi vyporiada nedostatočným spôsobom, založí tým nepreskúmateľnosť svojho rozhodnutia. Takýto postup nemožno akceptovať, nakoľko by znamenal otvorenie cesty k ľubovôli v súdnom rozhodovaní a znamenal by porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

Procesným právom účastníka konania odzrkadľujúcim aj jeho právo na spravodlivý súdny proces je právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, čo je priamo vyjadrené v povinnosti súdu odôvodniť rozsudok spôsobom upraveným v ustanovení § 157 ods. 2 OSP (v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Vo vzťahu k správne mu orgánu, pokiaľ, ako tomu bolo v tomto prípade, krajský súd dospel k záveru, že napadnutým rozhodnutím správny orgán porušil zákon, musí byť zo zrušujúceho rozsudku zrejmé, akým spôsobom k porušeniu došlo a aj správny orgán má právo na zrozumiteľné a nespochybniteľné rozhodnutie obsahujúce všetky atribúty riadneho odôvodnenia z dôvodu, aby sa v budúcej praxi

podobných pochybení vyvaroval.

Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (k tomu pozri bližšie napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 236/06 ako aj rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva Ruiz Torija v. Španielsko z 09. decembra 1994, Hiro Balani v. Španielsko z 09. decembra 1994, či Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997).

V súdnom preskúmvacom konaní súd postupuje v súlade s ustanoveniami piatej časti druhej hlavy OSP a hoci správny súd nie je súdom skutkovým a teda nie je jeho povinnosťou ani úlohou zisťovať skutkový stav veci a sám dokazovanie zásadne nevykonáva, je jeho povinnosťou náležite sa vysporiadať s dôvodmi žaloby (§ 249 ods. 2 OSP), nakoľko správny súd (v danom prípade krajský súd) je obsahom jednotlivých žalobných dôvodov žaloby viazaný, ako to vyplýva aj z ustanovenia § 250h ods. 1 OSP a za týmto účelom si okrem iného zaobstarať aj administratívny spis správneho orgánu (§ 250d ods. 1 OSP).

Krajský súd v Banskej Bystrici v preskúmvanej veci podľa uvedených ústavných článkov, zákonných ustanovení a zásad nepostupoval.

Krajský súd tiež opomenul, že v zmysle čl. 142 ods. 1 ústavy je úlohou všeobecného súdu podávať výklad zákonov, resp. právnych noriem nachádzajúcich sa v zákonoch, pričom mu predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Keďže napadnutý rozsudok krajského súdu vôbec neobsahuje právne posúdenie veci, nakoľko právne závery krajského súdu v rozsudku absentujú, resp. sú absolútne nedostatočné, je napadnuté rozhodnutie krajského súdu nepresvedčivé a nepreskúmateľné.

Týmto svojím postupom krajský súd spôsobil pochybnosť o zákonnosti a vecnej správnosti svojho rozhodnutia a zaťažil svoje rozhodnutie vadou, ktorá mala za následok porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces (§ 157 ods. 2 posledná veta OSP v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta OSP). V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu predovšetkým opätovne vec prejednať v intenciách platnej judikatúry najvyššieho a ústavného súdu a vydať rozhodnutie, ktoré bude spĺňať všetky náležitosti požadované v § 157 OSP a ktoré bude aj riadne odôvodnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na záver poukazuje na ustanovenie § 34 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, podľa ktorého je každý povinný uposlúchnuť výzvu, pokyn, príkaz a požiadavku policajta alebo strpieť výkon jeho oprávnení podľa ustanovení § 17 až 33 a oprávnení podľa osobitných predpisov.

Podľa § 47 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch sa priestupku sa dopustí ten, kto neuposlúchne výzvu verejného činiteľa pri výkone jeho právomoci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 2 a § 221 ods. 1 písm. h/ OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.